

Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg

Klacht	:	RKMO 23.024
Wet	:	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Instelling	:	Mondriaan
Datum binnenkomst klacht	:	7 december 2023
Datum hoorzitting	:	18 december 2023
Datum beslissing	:	4 januari 2023

De Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg heeft zich beraden over het klaagschrift van de heer A., hierna te noemen klager, aan wie ten tijde van het indienen van het klaagschrift op grond van een forensische titel zorg werd verleend door Mondriaan.

In het klaagschrift richt klager zich tegen de zorgverantwoordelijke, mevrouw B. (GZ-psycholoog), mevrouw C. (GGZ-verpleegkundige), de heer D. (GGZ-verpleegkundige) en de heer E. (agogisch werker). De genoemde medewerkers worden hierna afzonderlijk bij hun functie en tezamen als verweerders aangeduid.

1 PROCEDURE

De klachtencommissie heeft op 7 december 2023 een klaagschrift met een Wvggz-klacht ontvangen, gedateerd op 6 december 2023.

Verweerders hebben de klachtencommissie op 14 december 2021 een verweerschrift, aangevuld met enkele stukken, doen toekomen.

De patiëntenvertrouwenspersoon heeft op 18 december 2021 namens klager een toelichting op de klachten gestuurd.

Op 18 december 2021 heeft een hoorzitting plaatsgevonden bij Mondriaan. Bij die gelegenheid hebben beide partijen, ieder voor zich, hun standpunten toegelicht.

Verweerders hebben de klachtencommissie op 19 december 2023 per e-mail een brief gestuurd, in reactie op het verhandelde tijdens de hoorzitting.

Dezelfde dag heeft klager, ook bij monde van de patiëntenvertrouwenspersoon, op deze brief gereageerd.

1.1 TERMIJN

De Wvggz-klacht is gebaseerd op artikel 10:3 Wvggz en heeft betrekking op een beslissing waarvan het gevolg niet meer actueel is, zodat de klachtencommissie gehouden is binnen vier weken na ontvangst van deze klachten schriftelijk hierover een beslissing te nemen. Deze termijn loopt af op 4 januari 2024.

2 KLACHT

Klager maakt bezwaar tegen de beslissing om op 18 september 2023 onderzoek aan zijn kleding en/of lichaam uit te voeren en tegen de wijze waarop dit onderzoek is uitgevoerd.

Klager verzoekt de klachtencommissie om vergoeding van de immateriële schade die hij naar zijn zeggen als gevolg van bovenstaande maatregel dan wel omstandigheden heeft geleden, bij gegrondverklaring van zijn klacht.

3 FEITEN

- Klager is al langere tijd op grond van een forensische titel bij Mondriaan geplaatst op een forensische psychiatrische afdeling (FPA).

- Op 18 september 2023 heeft de beveiliging via het camerasysteem een overdracht waargenomen tussen twee patiënten op het terrein van de kliniek. Klager, terugkerend van verlof, arriveerde tegelijk met deze medepatiënten bij de voordeur van de kliniek. Bij binnenkomst werden zij drieën opgewacht door meerdere medewerkers en werd de twee medepatiënten gezegd te blijven staan, terwijl klager mocht doorlopen. Vervolgens werd klager, na overleg met de zogeheten senior van dienst, alsnog medegedeeld mee te lopen naar de isoleerruimte.
- In deze ruimte is klager aan zijn kleding en lichaam onderzocht. Daartoe is hem gevraagd zich te ontkleden, aan welke vraag hij heeft voldaan.
- In het bij Mondriaan vigerende "Protocol Fouilleren en doorzoeken woonruimte binnen een accommodatie" staat in hoofdstuk 3 onder het kopje "Onderzoek aan het lichaam", voor zover thans van belang, het volgende vermeld:
"Voorafgaand aan het onderzoek wordt de patiënt ingelicht over de aanleiding en de grondslag (...): bij tenuitvoerlegging, als zorg of als veiligheidsonderzoek.
Onderzoek aan het lichaam houdt in dat bij een patiënt onderzocht wordt of deze een voorwerp in de mond neusholte of de oren heeft gestopt. Er (*wordt; toevoeging ambt. secr.*) dus van buitenaf gekeken naar de openingen en holten van het bovenlichaam. Rectaal en vaginaal schouwen mag niet."
- Voorts vermeldt het Protocol onder hoofdstuk 2 sub D. "Onderzoek als veiligheidsonderzoek binnen de accommodatie", voor zover thans van belang: "De zorgverantwoordelijke vult het formulier fouilleren (...) in en overhandigt dit aan de patiënt."

4 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

4.1 STANDPUNT KLAGER

Het standpunt van klager komt, samengevat, neer op het volgende.

Klager geeft aan het niet eens te zijn met de beslissing hem te fouilleren. Ook stond de manier waarop het onderzoek werd uitgevoerd naar zijn mening niet in verhouding tot de situatie, zoals hierna weergegeven.

Klager had bij terugkomst van verlof zijn fiets in de stalling geplaatst. Op hetzelfde tijdstip kwamen twee medepatiënten aan die ook naar de voordeur liepen van het gebouw. Een portier had inmiddels gebeld met de afdeling en verteld dat hij deze twee patiënten elkaar iets had zien geven en dat hij dit verdacht vond. Klager wist hier toen niets van. Klager stond met de twee medepatiënten aan de deur en zij werden binnen opgewacht door meerdere medewerkers. Eén medewerker zei dat de twee medepatiënten moesten blijven staan en dat klager mocht doorlopen naar zijn afdeling. Een andere medewerkster zei dat klager ook moest blijven staan. Klager vond dit vreemd omdat zij hem helemaal niet kende. Klager betwist dat er sprake was van een gegrond vermoeden, dat hij in het bezit was van voorwerpen die hij niet in zijn bezit mocht hebben. De twee medepatiënten waren immers de personen die werden gezien op camera terwijl ze "iets" uitwisselden. Klager was slechts een passant die bij de ingang van het gebouw ging staan wachten om binnengelaten te worden na terugkomst van verlof/sporten. Klager vraagt zich af waarom hij er dan bij betrokken moest worden. Dit is volgens klager wel erg ver doordenken. Als klager op camera gezien was bij een overdracht, had hij het begrepen. Klager vraagt zich af wie de senior dienst was en waarom tot zijn fouilleren is besloten, terwijl hij bij de overdracht niet op de camerabeelden was gezien.

Klager en de twee medepatiënten moesten meelopen naar de isoleerruimte. Aan de twee medepatiënten werd gevraagd wat ze aan elkaar hadden gegeven. Zij vertelden dat de een eerder 10 euro had geleend van de ander en dat de lener het geleende bedrag nu had teruggegeven. De twee medepatiënten werden vervolgens gefouilleerd. Daarna was klager aan de beurt, terwijl al bekend was wat er was voor gevallen. Klager moest volgens de medewerkers ook gefouilleerd worden, omdat in de korte tijd dat hij wachtte bij de voordeur ook iets aan hem had kunnen worden gegeven. Klager kan dit niet begrijpen, omdat toen al duidelijk was dat het om 10 euro ging.

Klager moest zich uitkleden en naar zijn zeggen gebukt zijn blote billen uit elkaar doen, zodat men kon kijken. Klager vond dit niet redelijk, omdat de overdracht de twee medepatiënten betrof en klager daarbij geen partij was. Klager gaf te kennen aan de begeleiding dat hij er niet aan mee wilde werken. Uiteindelijk heeft klager toch meegewerkt omdat hij anders in de isoleerruimte op een psychiater had moeten wachten, wat wel één uur kon duren.

Klager is van mening dat het te ver ging om hem hierin te betrekken. Als alleen zijn kleding en tas waren onderzocht, had hij zich hierin nog kunnen vinden. Het uitkleden ging klager veel te ver.

De patiëntenvertrouwenspersoon voegt hieraan het volgende toe.

In deze situatie werd ingezet op het onderzoeken van kleding en lichaam (art. 8:14 lid 1 sub a Wvggz). Onder onderzoek aan kleding en lichaam wordt verstaan: het uitwendig schouwen en onderzoeken van de kleding en/of het lichaam van betrokkene. Naakt fouilleren is hierbij niet de bedoeling. Visiteren (in openingen) is niet toegestaan. Het fouilleren van klager gebeurde volgens hem, doordat hij zich uit moest kleden en hierbij werden zijn blote billen bij bukken, bekeken. Dit kijken in lichaamsopening(en), lijkt te vergaand. Zeker gezien het feit klager de afgelopen vijf jaar geen terugval heeft gehad in middelengebruik, lijkt dit een te vergaande manier van fouilleren en had ook kunnen worden volstaan met het onderzoeken van de kleding en zijn sporttas, wat minder ingrijpend is. Nu klager als laatste aan de beurt is gekomen bij het onderzoek aan kleding en lichaam kan de vraag gesteld worden of dit nog strikt noodzakelijk was. Indien er bij de medepatiënten al iets of niets was gevonden, kon een nieuwe overweging worden gemaakt of klager nog wel moest worden onderworpen aan het onderzoek.

Wat in de hele situatie ook nog opviel was dat klager in eerste instantie van één medewerker niet mee hoefde te werken, terwijl een andere medewerker, die hem niet kende, vond dat dit onderzoek ook bij klager moest plaatsvinden. De vraag rijst of hier wel een goede afweging is gemaakt?

Nu er uiteindelijk toch gefouilleerd is onder drang, had dit achteraf schriftelijk gemotiveerd dienen te worden en had klager gewezen moeten worden op het klachtrecht. Klager is al vijf jaar in behandeling en heeft nog nooit een terugval gehad ten aanzien van middelengebruik. Indien klager niet had meegewerkt aan het onderzoek had dit betekend dat hierover zou worden gerapporteerd aan de reclassering en dat het in het rapport naar justitie zou komen te staan. Klager was het niet eens met het fouilleren en vond het ook veel te vergaand dat hij zich moest uitkleden en zijn billen uit elkaar moest doen. Klager was het daar absoluut niet mee eens, maar wilde ook geen uur wachten op contact met een psychiater, met mogelijk een extra aantekening van diens hand in zijn dossier. Voorts geeft klager aan dat hij dit in de periode van 31 maanden dat hij in een klinische setting verblijft nog nooit heeft meegemaakt, dat dit voor hem een emotionele grens over gaat en dat hij dit als zeer vervelend geeft ervaren. Tot slot kan de vraag worden gesteld of de separeerruimte (met mogelijk ook andere associaties voor cliënten) de juiste plek is voor het fouilleren.

Om bovenstaande redenen verzoekt klager de klachtencommissie zijn klacht gegrond te verklaren. Klager is van mening dat hij in verband met het bovenstaande schade heeft geleden, namelijk frustratie vanwege vergaand en onnodig onderzoek.

4.2 STANDPUNT VERWEERDERS

Het standpunt van verweerders komt, samengevat, neer op het volgende.

Op 18 september 2023 kregen de teamleden telefoon vanuit de beveiliging met de informatie dat er een overdracht was waargenomen op het terrein via het camerasysteem. De overdracht heeft plaatsgevonden tussen twee patiënten, echter een derde persoon (klager) was hier ook bij aanwezig. Door de beveiliging werden diverse signalen doorgegeven. Aan de hand daarvan wisten de teamleden dat het personen vanuit de kliniek betroffen. Zij verschenen tegelijk aan de voordeur na hun verlof.

Met de informatie die de teamleden hadden en de protocollen die hiervoor geschreven worden, hebben de teamleden de keuze gemaakt om alle drie patiënten te controleren op de separeerruimte en te strippen/fouilleren. Dit besluit is gemaakt in onderling overleg (samen met de senior van dienst), in het kader van het waarborgen van de veiligheid. Op het moment dat er een overdracht wordt gesignaleerd zou het kunnen gaan om middelen of andere contrabande die het afdelingsklimaat, de patiënten zelf en andere patiënten zouden kunnen schaden. Ondanks dat de overdracht initieel werd

waargenomen tussen twee andere personen, zou het toch kunnen dat op een later moment (aan de voordeur van de kliniek) klager betrokken werd. Om dit te kunnen onderzoeken, dan wel hem uit te kunnen sluiten van betrokkenheid, werd tot bovenstaand besluit overgegaan. Conform het document "aanvullende (behandel)afspraken die gedurende uw verblijf binnen Radix gelden in aanvulling op de reguliere afdelingsregels" werd klager vervolgens gevraagd medewerking te verlenen aan de controle. Klager heeft dit document bij begin opname ondertekend.

Klager leek erg geschrokken van hetgeen ging gebeuren en reageerde hier verbaal geagiteerd op en was fel richting de teamleden van dienst. Er is geen vermoeden van middelengebruik uitgesproken naar klager, er is wel uitgelegd dat de procedure gevolgd werd om zeker te stellen dat er geen contrabande de kliniek in wordt gebracht. Op weg naar de separeerruimte liepen de emoties verder op. Dit is naar de mening van de teamleden zeker te begrijpen, aangezien het niet prettig is om gecontroleerd te worden in de separeerruimte. Vanwege de heftige emoties is besloten dat klager als laatste gecontroleerd zou worden. Er is eerst nog met klager een gesprek gevoerd over waarom dit besluit werd genomen. In de hal bij de separeerruimte heeft dit gesprek plaatsgevonden. Er is gepoogd klager gerust te stellen en op een laagdrempelige, duidelijke manier werd de situatie uitgelegd. Desondanks was klager het niet eens met het besluit en gaf aan dat hij al vijf jaar clean is en het belachelijk te vinden, omdat hij nooit wat mee naar binnen zou nemen. Klager is toen nogmaals uitgelegd dat hij dit wel zegt, maar dat het team moet handelen op de informatie die gegeven wordt, daar dit een forensische kliniek is en een veilig woon- en werkklimaat van groot belang is. Klager stelde daarop de vraag wat er gebeurt wanneer hij niet mee werkt. Er is klager toen uitgelegd dat er dan overleg moet plaatsvinden met de achterwacht, het avond-, nacht- en weekendhoofd (ANWH). Er is niet gezegd, zoals klager stelt, dat klager in de separeer op het ANWH moest blijven wachten. Toen zei klager "oké, dan moet het maar" en is vrijwillig mee naar de separeerruimte gelopen. In de separeerruimte is volgens protocol gehandeld en werd klager gecontroleerd door twee mannelijke teamleden. De vrouwelijke collega stond tijdens het fouilleren op de gang. Ondanks het feit dat klager het er niet mee eens was, werkte hij toch mee aan de procedure. Na afloop van de controle was klager erg emotioneel. Tijdens een gesprek hierover werd de situatie nogmaals uitgelegd en nabesproken. Klager was zichtbaar aangeslagen door het hele gebeuren, maar gaf uiteindelijk ook aan te begrijpen waarom deze keuze gemaakt werd. Klager gaf aan klaar te zijn om "genaaid te worden door het systeem". Er is zeker begrip voor de emoties rondom deze situatie, echter het besluit iedereen te controleren is naar de mening van verweerders noodzakelijk geweest om de veiligheid te waarborgen.

De vrouwelijke GGZ-verpleegkundige benadrukt dat zij als hulpverlener, samen met haar collegae, verantwoordelijk is voor de veiligheid in de kliniek en op de afdelingen. Bij een melding van vermoeden van middelengebruik of het meenemen van contrabande naar de kliniek moet zij als hulpverlener anticiperen om deze veiligheid te waarborgen. Klager is opgenomen op een forensische verslavingsafdeling en ondanks dat hij meerdere jaren abtinent is van middelen komt dit soort situaties toch voor. Genoemde GGZ-verpleegkundige heeft naar aanleiding van deze klacht lang nagedacht over de desbetreffende dag en is erg geschrokken van de klacht. De veiligheid in de kliniek is vooropgesteld en hiernaar is gehandeld. Klager is volgens deze GGZ-verpleegkundige op correcte wijze behandeld en werd niet gedwongen om mee te werken. Klager heeft ondanks zijn emoties op dat moment hiermee ingestemd, en meegewerkt.

De agogisch werker benadrukt dat binnen de forensische zorg wordt gewerkt aan de hand van protocollen. Deze zetten de kaders uit waarbinnen patiënt en personeel zich tussen kunnen bewegen. Voor het personeel zijn de protocollen er om te raadplegen als zich situaties voordoen. Zo kunnen de medewerkers de veiligheid waarborgen en kan ernstig nadeel afgewend worden. Met ernstig nadeel wordt in deze bedoeld dat het mogelijk binnenbrengen van middelen en/of contrabande een gevaar kan vormen voor de patiënten. Verweerders hebben gehandeld op de informatie die zij verkregen hebben en het is een effectief middel om mogelijke drugs of andere contrabande te onderscheppen. Volgens de agogisch werker is de controle dan ook proportioneel. Er is aandacht geweest voor de emotie en agitatie bij klager. Op dat moment hebben de medewerkers een moment van rust ingebouwd en er zorg voor gedragen dat klager de benodigde uitleg kreeg, ook om klager gerust te

stellen en te kijken wat tot de mogelijkheden behoort. Met het oogpunt op forensische scherpste vindt de agogisch werker dat er zo gehandeld heeft moeten worden in deze situatie. Kijkend naar de veiligheid voor klager zelf, de medepatiënten en het personeel is de agogisch werker van mening dat er op de juiste manier is gehandeld. Vanuit een oogpunt van veiligheid wordt een gezond afdelingsklimaat opgebouwd.

Ter zitting laten verweerders weten het protocol "Fouilleren en doorzoeken woonruimte binnen de accommodatie" niet te kennen. Tijdens hun opleiding hebben zij geleerd hoe zij moeten handelen tijdens het onderzoek aan kleding en lichaam. Dat houdt onder meer in dat zij patiënten in het kader van het onderzoek aan het lichaam laten hurken en dat is volgens hen ook ten aanzien van klager gebeurd. In verband daarmee merkt de mannelijke GGZ-verpleegkundige op dat klager niet is geïnterviewd, maar dat er wel van schouwen - enkel kijken - sprake is geweest.

5 OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

De klacht is gebaseerd op artikel 10.3 Wvggz. De klachtencommissie is bevoegd van deze klacht kennis te nemen en klager is ontvankelijk in zijn klacht.

Klager is veroordeeld tot TBS met voorwaarden. Daarmee geldt klager als een persoon die met zijn instemming in een accommodatie verblijft en tevens patiënt is in de zin van artikel 1.1 van de Wet forensische zorg.

Ingevolge artikel 9:1 lid 2 Wvggz gelden voor een dergelijk persoon de artikelen 8:14, 8:15, 9:2 en 9:9 van deze wet. Hoofdstuk 10 Wvggz is van overeenkomstige toepassing op beslissingen ingevolge de artikelen 8:14, 8:15 en 9:9 van deze wet. Daarmee is de toepasselijkheid van artikel 10.3 Wvggz in dezen gegeven.

Klager heeft van zijn wettelijke bevoegdheid gebruik gemaakt om op grond van artikel 10.3 Wvggz een klacht in te dienen met betrekking tot de beslissing van de senior van dienst inzake het onderzoeken van de kleding en/of lichaam van klager. Derhalve zal de klachtencommissie zich moeten uitspreken over deze klacht en dient zij de beslissing aan de wettelijke criteria te toetsen.

FORMELE TOETSING

De klachtencommissie stelt voorop dat het in deze klachtprocedure gaat over fouilleren, oftewel een onderzoek aan kleding of lichaam van betrokkene, dat heeft plaatsgevonden met het oog op het waarborgen van de veiligheid binnen de accommodatie. Daarmee is artikel 8:14 Wvggz van toepassing.

Op grond van artikel 8:14 lid 1 Wvggz kan de zorgverantwoordelijke bij het gegronde vermoeden van aanwezigheid binnen de accommodatie van voorwerpen die betrokkene niet in zijn bezit mag hebben of die een aanzienlijk risico op ernstige schade veroorzaken, ter voorkoming van een noodsituatie, een beslissing nemen tot onderzoek – voor zover thans van belang:

a. aan kleding of lichaam van betrokkene.

Op grond van artikel 8:14 lid 3 Wvggz, dat blijkt uit artikel 9:9 lid 4 van deze wet in dezen van toepassing is, stelt de zorgverantwoordelijke de beslissing tot het doen van onderzoek op schrift, voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering en stelt de geneesheer-directeur op de hoogte van de beslissing.

De geneesheer-directeur geeft, ingevolge lid 4 van genoemd wetsartikel, betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon. Ook het Protocol van Mondriaan schrijft voor dat betrokkene ter zake schriftelijk dient te worden geïnformeerd. Deze voorschriften strekken mede ter bescherming van de

patiënt tegen een ongerechtvaardigde inbreuk op, voor zover in deze zaak van belang, diens recht op privacy.

Klager stelt dat hij niet schriftelijk is ingelicht over deze beslissing tot het onderzoeken aan zijn kleding en/of lichaam. Verweerders hebben in verband daarmee aangevoerd dat zij klager geen informatieformulier op grond van artikel 8:14 Wvggz hebben uitgereikt, omdat hij instemde met deze beslissing.

Daarmee is komen vast te staan dat klager op 18 september 2023 na terugkomst van verlof naar de separeerruimte is gebracht en daar is onderzocht aan zijn kleding en/of lichaam en dat hij geen schriftelijke beslissing heeft ontvangen met betrekking tot dit onderzoek.

De klachtencommissie is, gelet op het bovenstaande, van oordeel dat klager ter zake het onderzoek aan kleding en lichaam niet naar behoren is geïnformeerd en dat ter zake niet is voldaan aan de desbetreffende bepalingen van de Wvggz, terwijl ook het Protocol van de instelling niet is gevolgd. De klacht zal derhalve formeel gegrond worden verklaard.

MATERIËLE TOETSING

Zoals reeds vermeld, heeft de klachtencommissie de dag na de zitting een schriftelijke toevoeging op het verweerschrift van verweerders ontvangen. In het kader van het principe van hoor en wederhoor is deze toevoeging dezelfde dag doorgestuurd naar klager en de patiëntenvertrouwenspersoon, met het verzoek op de inhoud ervan te reageren. Dit hebben zij gedaan.

De klachtencommissie stelt voorop dat zij van de inhoud van de schriftelijke toevoeging heeft kennis genomen, maar dat dit niet tot andere inzichten heeft geleid dan waartoe de commissie reeds in het kader van haar beraad was gekomen, zoals hierna weergegeven.

Ingevolge artikel 8:14 lid 1 sub a kan een zorgverantwoordelijke een beslissing nemen tot onderzoek van kleding of lichaam van betrokkene, indien het gegronde vermoeden bestaat dat voorwerpen die betrokkene niet in zijn bezit mag hebben in de accommodatie aanwezig zijn. Toegespitst op deze casus betekent dit dat er een gegrond vermoeden moet zijn dat klager verboden voorwerpen de accommodatie binnen brengt.

Verweerders hebben in verband daarmee naar voren gebracht dat er weliswaar initieel een overdracht tussen twee patiënten is waargenomen, maar dat niet uit te sluiten valt dat klager hierbij betrokken is (geraakt), doordat hij zich tegelijk met deze patiënten aan de voordeur van de kliniek meldde. Verweerders zien het als hun taak de veiligheid binnen de kliniek te waarborgen en dit klemmt te meer, wanneer er een melding van een waargenomen overdracht is gedaan. Er moet immers rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat het om middelengebruik of het binnenbrengen van contrabande gaat. Klager betwist dat er ten aanzien van hem sprake is van een gegrond vermoeden als hierboven bedoeld.

De klachtencommissie is van oordeel dat hetgeen verweerders ter onderbouwing van de beslissing tot fouillering van klager naar voren hebben gebracht weliswaar summier is, maar gelet op het doel daarvan, het waarborgen van de veiligheid in de kliniek in het algemeen en op de forensische verslavingsafdeling in het bijzonder, desalniettemin toereikend. Dat een onderzoek aan kleding en lichaam als zodanig daartoe kan bijdragen, staat niet ter discussie.

Het voorgaande neemt niet weg dat de klachtencommissie kan begrijpen dat de beslissing tot onderzoek aan kleding en lichaam frustrerend voor klager is geweest, nu hij naar zijn zeggen al vijf jaar abtinent is van het gebruik van middelen, hetgeen verweerders niet hebben weersproken.

Klager stelt dat verweerders hun doel voorbij hebben gestreefd en dat hij zich erin had kunnen vinden als louter zijn kleding en zijn tas waren onderzocht. Uittrekken gaat voor klager in de gegeven situatie veel te ver mede gelet op de omstandigheid dat hij al vijf jaar abtinent is.

Verweerders geven te kennen dat er een overdracht van mogelijke contrabande wasesignaleerd en stellen dat zij in deze situatie hebben gehandeld volgens de protocollen en de gangbare handelwijze om zo de veiligheid op de afdeling te waarborgen.

De klachtencommissie overweegt dienaangaande als volgt.

Het onderzoek aan lichaam en kleding dient ertoe de veiligheid in de kliniek te waarborgen.

Bij het uitvoeren van een dergelijk onderzoek dienen de medewerkers te handelen volgens het ter zake vigerende protocol. In dit protocol is vastgelegd dat onderzoek aan het lichaam bij een patiënt inhoudt dat onderzocht wordt of deze een voorwerp in de mond, neusholte of de oren heeft gestopt. Er kan dus van buitenaf gekeken worden naar de openingen en holten van het bovenlichaam. Rectaal en vaginaal schouwen mag niet.

Vast staat dat verweerders klager alle kleding hebben laten uitdoen. Klager stelt dat hij ook voorover moest bukken en zijn billen uit elkaar moest doen (rectaal schouwen). Verweerders betwisten dit en stellen dat zij klager, nadat hij zich had uitgetkleed, hebben gevraagd te hurken en dat er vervolgens is "geschouwd", oftewel gekeken.

Wat hier ook van zij, duidelijk is dat verweerders hebben gekeken naar de ontblote billen van klager, derhalve naar diens ontblote onderlichaam. De klachtencommissie is van oordeel dat deze handelwijze een vorm van schouwen is en in strijd is met hetgeen in het protocol met betrekking tot het onderzoek aan het lichaam is vastgelegd. De klachtencommissie kan dan ook niet anders oordelen dan dat verweerders niet volgens het protocol hebben gehandeld. Daarmee behoeven de criteria van proportionaliteit en subsidiariteit geen verdere bespreking meer.

De klachtencommissie komt op grond van hetgeen hierboven is overwogen tot het oordeel dat ter zake van het uitvoeren van een onderzoek aan lichaam en kleding formeel niet aan de vereisten, zoals weergegeven in de Wvggz en het vigerende Protocol bij Mondriaan, is voldaan en dat inhoudelijk evenmin aan genoemd Protocol is voldaan, gelet op het bepaalde met betrekking tot genoemd onderzoek. Dit heeft tot gevolg dat de klacht op beide punten gegrond zal worden verklaard.

OPMERKING TEN OVERVLOEDE

De klachtencommissie heeft opgemerkt dat verweerders niet op de hoogte waren van het protocol "Fouilleren en doorzoeken woonruimte binnen de accommodatie" en dat kennelijk onderzoek aan het lichaam wordt verricht dat niet toegestaan is volgens dit protocol. De commissie adviseert dringend dit protocol onder de aandacht te brengen bij medewerkers die regelmatig onderzoek aan het lichaam uitvoeren.

6 SCHADEVERGOEDING

Klager heeft op 7 december 2023 de klachtencommissie verzocht om, bij gegrondverklaring van zijn klacht, toekenning van schadevergoeding wegens de immateriële schade die hij naar zijn zeggen als gevolg van het onderzoek aan lichaam en kleding door Mondriaan heeft geleden.

Daar de klachtencommissie de klacht formeel en inhoudelijk gegrond zal verklaren en klagers verzoek om de schade die hij stelt geleden te hebben te mogen toelichten, de klachtencommissie in de gegeven omstandigheden niet onredelijk voorkomt, zal zij klager daartoe de gelegenheid geven. Dit brengt mee dat op het schadevergoedingsverzoek later zal worden beslist.

Alvorens daarover te beslissen dient de klachtencommissie ingevolge artikel 10:11 lid 3 Wvggz de zorgaanbieder hierover te horen. Dit heeft tot gevolg dat klager uiterlijk 6 weken na onderstaande beslissing over de klachten, de beslissing over de eventueel toe te kennen schadevergoeding tegemoet kan zien.

7 BESLISSING

De klachtencommissie:

- verklaart de klacht formeel en inhoudelijk gegrond;

- houdt de beslissing tot eventuele toekenning van schadevergoeding aan tot 15 februari 2024.

8 BEROEP

De klacht is gebaseerd op artikel 10:3 Wvggz. Dit brengt mede dat betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van klager een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift ter verkrijging van een beslissing over de klachten kan indienen bij de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht (artikel 10:7 lid 1 Wvggz).

De termijn voor het indienen van een verzoek bedraagt zes weken, ingaande op de dag na die waarop de commissie uiterlijk had moeten beslissen dan wel ingaande op de dag waarop de beslissing van de commissie aan klager bekend is gemaakt (artikel 10:7 lid 2 Wvggz).

Op grond van art. 10:9 Wvggz kan de rechter de beslissing waartegen een klacht is gericht, schorsen.